

MAA-AINES- JA YMPÄRISTÖLUPAPÄÄTÖS KALLIOKIVIAINEKSEN OTTAMISEEN, LOUHINTAAN JA MURSKAUKSEEN SEKÄ KIERRÄTYSASFALTIN VASTAANOTTOON JA MURSKAUKSEEN SEKÄ PUHTAIDEN YLIJÄÄMÄMAIDEN VASTAANOTTOON (MAANKAATOPAIKKA) TILALLE TUHKAMAA PR2 241-406-27-147, MORENIA OY, TUHKAMAA, KEMINMAA

ASIA Maa-aineslain (555/1981) 4 §:n sekä ympäristönsuojelulain (527/2014) 27 §:n mukainen päätös lupahakemuksesta, joka koskee 300 000 k-m³:n kalliokivianneksen ja 10 000 k-m³:n moreenin ottamista, louhintaa ja murskausta kymmenen vuoden aikana noin 6,9 hehtaarin alueelta sekä max. 10 000 m³/a kierrätysasfaltin vastaanottoa ja murskausta sekä puhtaiden ylijäämämaiden vastaanottoa. Päätös sisältää myös ratkaisun ympäristönsuojelulain 199 §:n ja maa-aineslain 21 §:n mukaisesta hakemuksesta toiminnan aloittamisesta ennen lupapäätöksen voimaantuloa.

HAKIJA Morenia Oy
Automaatitietie 1, 90460 Oulunsalo
Y-tunnus: 3169375-1
Yhteyshenkilö: Jani Harjula p. 0403506375

ALUEEN SIJAINTI

Toiminta-alue sijaitsee Keminmaan kunnassa Lautiosaaren kylässä Tuhkamaan alueella tilalla PR2 241-406-27-147. Tila on hakijan omistuksessa. Alueelle kuljetaan olemassa olevaa reittiä pitkin Eljäventien ja rikastushiekka-aitaiden kautta.

ASIAN VIREILLETULO

Maa-aines- ja ympäristöluvan yhteiskäsittelyhakemus on saapunut Meri-Lapin ympäristölautakunnalle 15.2.2021, jolloin se on tullut vireille. Hakija on täydentänyt hakemustaan ELY-keskuksen pyynnöstä koskien vesilain mukaista luvan tarpeen arviointia 31.3.2021 ja 18.5.2021.

Morenia Oy:n konkurssipesän maa-aines- ja ympäristöluvat on Meri-Lapin ympäristölautakunnan päätöksellä siirretty PSW Kivi Oy:lle 23.4.2021.

PSW Kivi Oy on myöhemmin muuttanut toiminimensä Morenia Oy:ksi.

TOIMINTAA KOSKEVAT LUVAT JA ALUEEN KAAVOITUS

Hakemuksen mukaisella alueella on ollut Meri-Lapin ympäristölautakunnan myöntämä ympäristölupa (17.12.2009 § 81), jonka voimassaolo on päättynyt 31.12.2015. Samalle alueelle on myös 19.5.2015 annettu maa-ainesten otto-

lupa moreenin ottamiseksi ja kallion louhintaa, joka on voimassa 30.6.2025 saakka.

ELY-keskus on lausunnossaan todennut, ettei hanke tässä vaiheessa tarvitse vesilain mukaista lupaa.

Länsi-Lapin maakuntakaavassa alue sijaitsee maa- ja metsätalousvaltaisella alueella (M), kaivosalueella (EK) sekä seveso II direktiivin mukaisella konsultointivyöhykkeellä (sev). Lisäksi alueen lähellä on muinaismuistoalue tai kohde (SM) sekä maa-ainesten ottamisalue (EO). Alueella ei ole yleis- tai asema-kaavaa.

TOIMINTA-ALUEEN YMPÄRISTÖ

Suunnitellulla kalliokiviainesten ja moreenin ottoalueella ja lähiympäristössä ei ole tiedossa olevia luonnonsuojeluasetuksen (160/1997) 20-23 §:n liitteen 3 (a) koko maassa rauhoitettujen kasvilajien esiintymiä, ei liitteen 4 uhanalaisten lajien ja erityisesti suojeltavien lajien havaintopaikkoja eikä luontodirektiivin (92/43/ETY) liitteen II a ja IV a eläinlajien eikä II b ja IV b kasvilajien havaintopaikkoja (29.10.2021 laji.fi, Lajitietokeskus).

Tornionlaakson museon mukaan alueella ei sijaitse tunnettuja muinaismuistolain (295/1963) rauhoittamia muinaisjäänköksiä, joilla olisi vaikutusta maa-aines- ja ympäristöluvan myöntämiseen.

HAKEMUS JA OTTAMISSUUNNITELMA

Kalliokiviaineksen ja moreenin ottamistoiminta sekä kierrätysasfaltin murskaus ja vastaanotto sekä puhtaiden ylijäämämaiden vastaanotto

Morenia Oy hakee maa-aines- ja ympäristölupaa kalliokiviaineksen ja moreenin ottamiseen, louhintaan ja murskaukseen PR2:n kallioalueella sekä kierrätysasfaltin vastaanottoon ja murskaukseen ja puhtaiden ylijäämämaiden vastaanottoon (maankaatopaikka). Alue on vanhaa ottamisaluetta ja nyt haettu jatkolupa sijoittuu vanhalle PR2 kokonaissuunnitelma-alueelle.

Alueen kokonaispinta-ala on noin 10,9 ha varastointi- ja tukitoiminta-alueineen. Lupaa haetaan noin 6,9 ha:n louhosalueelle, josta uutta aluetta on noin 3,0 hehtaaria. Tukitoiminta, kiviainesten varastointi ja pintamaa-alueiden pinta-ala on noin 4ha. Lupaa haetaan ottomäärän ollessa kalliokiviainekselle 300 000 k-m³ ja moreenille 10 000 k-m³. Kiviainekset tullaan käyttämään maanrakennustarpeisiin. Haettava lupa-aika on kymmenen vuotta.

Louhos on luvanhakuvaiheessa täynnä vettä. Louhoksen vesipinta on ollut kesällä 2019 tasolla +21.88m (N2000).

Kalliokiviaineksen ottamissyvyys on noin 0-18 metriä ja alin suunniteltu ottamistaso on +12,40 m (N2000). Pohjaveden tasoksi on vuonna 2019 todettu +21,9 (N2000). Ottamisalue ja alin ottamistaso merkitään maastoon ennen toiminnan aloittamista.

Alueelle voidaan vastaanottaa enintään 10 000 t kierrätysasfalttia vuodessa. Kierrätysasfaltin varastointi on maksimissaan 3 vuotta ja se murskataan ja hyödynnetään asfalttiaseman yhteydessä. Asfalttiasemalle tehdään omat rekisteröinti ilmoitukset. Maisemointia ja kierrätystä varten voidaan ottaa vastaan puhtaita ylijäämämaita enintään 20 000 t/a eli noin 10 000 m³ltr/a, kuitenkin maksimissaan 40 000 m³ltr luvan voimassaoloaikana.

Vesiä muodostuu louhokseen valumavesistä sekä louhinnan yhteydessä vapautuvista kalliopohjavesistä. Lisäksi murskaustoiminnassa käytetään vettä tarvittaessa vähäisiä määriä pölyämistä ehkäisevään kasteluun. Louhoksen kuivanapitovedet sekä kasteluedet pumpataan laskeutusaltaiden kautta yleisiin ojiin. Alueen vesienkäsittelyllä ei katsota olevan merkittävää heikentävää vaikutusta alueen lähiympäristölle.

Toiminnan aikana polttonesteet säilytetään kaksoisvaipallisissa säiliöissä tai valuma-altaallisissa erillisissä suojakonteissa tiiviistä maa-aineksesta tehdyllä alueella. Ajanjaksoina, jolloin alueella ei ole jatkuvaa toimintaa, siellä ei säilytetä mitään polttoaineita tai öljytuotteita. Poltto- ja voiteluaineiden käsittelyssä ja varastoinnissa noudatetaan erityistä huolellisuutta ja alueella on tuotanto-toiminnan aikana öljynimeytysmateriaalia vahinkotilanteiden varalle. Lisäksi toiminnassa syntyy vähäinen määrä talousjätettä sekä jäteöljyjä, jotka toimitetaan jätehuoltomääräysten mukaisesti asianmukaiseen käsittelyyn.

Selvitys alueen vesitaseesta

Hakija on esittänyt laskelman louhokseen kertyvästä vedestä

Mittausajankohta 4.10.2018, vedenkorkeus +19.1m (N2000)

Mittausajankohta 1.8.2019, vedenkorkeus +21,9m (N2000)

Vedennousu 301. päivän aikana 2,8 m

Kertyneen veden ka. pinta-ala 20958 m²

Louhokseen kertyvä veden määrä on n. 71160 m³/vuodessa eli 200 m³/vuorokaudessa.

Kuivanapitoon vaadittava pumppausteho ja pumppu: esim. Grindex mini 0,9 kw, nostokorkeus 14 m, pumppausteho 200 m³/vuorokausi

Louhosta on pidetty kuivana maaliskuun 2021 lopusta, Grindex Major 6kw pumpulla, jonka teho on 2100m³ vuorokaudessa. Pumpun vähäisen käynnin perusteella, noin 10 % teholla vuorokaudessa, laskelman voi katsoa olevan oikea.

Mikäli louhosta ei pidetä koko ajan kuivana, louhos tyhjennetään arviolta noin kerran vuodessa. Arvioitu pumppausmäärä aiemmin esitetyn laskelman perusteella on n.71160 m³. Louhos tyhjennetään esim. Grindex 20kw nostokorkeus 14m, n. 6000 m³/vuorokaudessa, tyhjennysaika noin 12 vuorokautta.

Vedet johdetaan laskeutusaltaan kautta ojaan, joka johtaa Iso-Ruonaojan kautta mereen. Ojastot on hyvät eikä tulvia ole havaittu.

Louhinta ja murskaus

Toiminta koostuu kiviainesten louhinnasta ja murskauksesta. Murskettava kalliokiviaines louhitaan alueelta ja murskettava kierrätysasfaltti tuodaan alueelle muualta. Pääosa kiviaineksesta murskataan, seulotaan tai välpätään. Kallion louhintaporaus suoritetaan siirrettävillä porausvaunuilla. Räjätysaineita ei varastoida alueella. Louheen murskaus suoritetaan siirrettävällä 2-3-vaiheisella murskauslaitoksella. Pääsääntöisesti laitteistona on esi-/leukamurskain, väli- ja jälkimurskaimet, kuljettimet ja seulastot. Murskauslaitoksen syöttöön käytetään tarpeen mukaan joko kaivin- tai pyöräkonetta ja valmiin murskeen vastaanotossa ja varastoinnissa pyöräkuormaajaa. Käyttöenergia murskalaitokselle tuotetaan aggregaateilla, joiden polttoaineena on kevyt polttoöljy.

Maankaatopaikka

Ylijäämämaiden vastaanotolle (maankaatopaikka) haetaan lupaa enintään 20 000 tonnin vuotuiselle määrälle. Tuotavat maat voivat olla esim. maanrakennustoiminnassa syntyviä maita, joille tarvitaan loppusijoituspaikkaa. Alueelle ei tuoda pilaantuneita maa-aineksia. Lisäksi alueelle voidaan vastaanottaa enintään 10 000 t kierrätysasfalttia vuodessa. Kierrätysasfaltin varastointi on maksimissaan 3 vuotta ja se murskataan ja hyödynnetään asfalttiaseman yhteydessä.

Puhtaiden ylijäämämaiden vastaanottotoiminta liittyy louhosalueen maise-
mointiin. Ylijäämämaat lajitellaan alueelle loppukäyttötarkoituksen mukaan esim. kivennäismaat (luiskatäyttöihin), humusmaat (luiskaverhoilu, kasvualusta) sekä louhe/kivet (hyödynnetään mahdollisesti murskaamalla). Ottamisalueelta arvioidaan poistettavan pintamaita noin 50 000 k-m³. On mahdollista, ettei muualta tuotuja maita tarvitse tuoda.

Toimintojen ajankohdat

Toiminta ei ole jatkuvaa vaan tuotantopaksoina kysynnän mukaan. Toimintaa on keskimäärin kerran tai kaksi vuodessa, toimintajaksojen pituuksien ollessa 2-8 viikkoa. Suuremmissa urakoissa jaksot voivat olla pidempiä. Ylisuurien kivien riktosta suoritetaan tarvittaessa. Kuormaus- ja kuljetustoiminta painottuu kesäaikaan, mutta kysynnän mukaan myös muulle ajankohdalle. Alueella otetaan vastaan puhtaita ylijäämämaita maisemointia varten, mikäli niitä on saatavilla.

Louhintaa ja murskausta tehdään alueella tarpeen mukaan 1-2 kertaa ja 0-6 kuukautta vuodessa. Alueelle varastoidaan murskattuja kiviainest tuotteita. Kallion porauksen, räjäytyksen, riktoksen ja murskauksen toiminta-aika on arkipäivisin klo 6-22. Aineksia kuormataan ja kuljetetaan arkipäivisin sekä viikonloppuisin klo 6-22. Keskimääräinen laskennallinen liikennemäärä kesäaikaan on noin 4-12 ajoneuvoa vuorokaudessa.

Raaka-aineet ja polttoaineet

Toiminta-alueella tuotetaan mursketuotteita keskimäärin 84 000 tonnia vuodessa. Kierrätysasfalttia murskataan keskimäärin 2000 tonnia vuodessa. Mursketuotteet varastoidaan paikalla.

Kevyttä polttoöljyä kuluu vuosittain keskimäärin 73 tonnia. Öljyä kuluu keskimäärin 0,8 tonnia vuodessa. Räjähdysaineen kulutus on arviolta keskimäärin 19 tonnia vuodessa. Räjähteitä ei varastoida alueella.

Poltto- ja voiteluaineet säilytetään joko kaksoisvaipallisissa säiliöissä tai valuma-altaallisissa suojakonteissa.

Kaivannaisjätteiden jätehuolto

Kaivannaisjätteiden jätehuoltosuunnitelman mukaan pintamaita kertyy noin 10 000 m³. Olemassa olevat vähäiset otettavan kallioaineksen ja moreenin päällä olevat pintamaat kuoritaan alueen reunoille. Kuorittua maata käytetään maisemointiin mahdollisuuksien mukaan myöhemmässä vaiheessa.

Pöly- ja melupäästöt

Pölyn, melun ja tärinän katsotaan jäävän lähimmillä kiinteistöillä alle raja- tai ohjearvojen eikä niillä todeta olevan vaikutusta yleiseen viihtyvyyteen tai terveyteen.

Päästöt ilmaan syntyvät kuljetuskalustosta, työkoneista ja aggregaateista sekä murkauksessa syntyvästä pölystä. Louhinnassa ja murskauksessa sekä kiviaineksen lastauksessa ja kuljetuksissa syntyy kiviainespölyä ja melua. Louhintaräjäytykset aiheuttavat myös ajoittaista tärinää. Energian tuotannossa syntyy vähäinen määrä savukaasuja.

Louhintaporaauksessa syntyvän kiviainespölyn leviäminen estetään poravau-
nuun sijoitetun pölynkeräyslaitteiston avulla. Murskauksessa syntyvän pölyn
määrää vähennetään tarvittaessa myös kastelemalla tai kuljettimia peittämäl-
lä. Louhinnan ja murskauksen sekä niihin liittyvien toimintojen ennakoitavat
ympäristövaikutukset tulevat olemaan vähäisiä ja rajoittuvat murskauslaitok-
sen välittömään läheisyyteen. Melun vähentämiseksi murskauslaitos sijoite-
taan aina toiminnan aikana jo aikaisemmin muodostuneiden kallioseinämien
suojaan.

Alueen jälkihoito ja myöhempi käyttö

Toiminnan päätyttyä alueen annetaan metsittyä tai se metsitetään. Maisemointiin asti louhoksen reunat voivat olla jyrkkiä, jolloin ne suojataan metalli-
verkkoaidalla, maavalleilla tms. Maisemoinnin jälkeen teräsverkkoaidat pure-
taan pois. Maisemointi suoritetaan 1:2-1:3 - luiskauksin vesirajan alapuolelle
siten, että se on ympäröivään maastoon soveltuvaa eikä riko maisemakuvaa.

Luiskaukseen käytetään louhetta ja puhtaita kaivuumaita. Maisemointia ja
kierrätystä varten voidaan ottaa vastaan puhtaita ylijäämämaita luvan voimas-
saoloaikana. Maisemointi kuitenkin toteutetaan siten, että puhtaiden ylijää-
mämaiden vastaanotto ei ole maisemoinnin kannalta välttämätöntä.

Lupa aloittaa toiminta muutoksenhausta huolimatta

Luvanhakija anoo lupaa aloittaa kalliokiviainesten ottamistoiminta ja murskaus
ennen kuin päätös on saavuttanut lainvoiman. Perusteluina todetaan, että ha-
ettava alue on vanhaa maa-ainestenottoaluetta eikä toiminnan jatkaminen en-
nen lainvoimaa estä muutoksenhakua.

LUPAHAKEMUKSEN KÄSITTELY

Lupahakemuksesta tiedottaminen

Hakemuksen vireillä olosta on tiedotettu kuuluttamalla Tornion kaupungin ja
Keminmaan kunnan verkkosivuilla 8.10.-16.11.2021. Asiakirjat ovat olleet saa-
tavilla myös Meri-Lapin ympäristöpalvelujen toimistossa. Hakemuksen vireillä-
olosta on ilmoitettu Kotikulmilta ja Lounais-Lappi -lehdissä 13.10.2021.

Hakemuksesta on ilmoitettu kirjallisesti suunnitellun ottamisalueen naapuritilo-
jen maanomistajille. Hakemuksesta on pyydetty lausunnot Tornionlaakson
museolta sekä Lapin ELY-keskuksen ympäristövastuualueelta.

Muistutukset ja lausunnot

Hakemuksesta on annettu määräaikaan mennessä kaksi muistutusta ja kaksi lausuntoa.

Metsähallitus toteaa muistutuksessaan (5.11.2021) seuraavaa:

Metsähallituksella ei ole huomautettavaa hakemuksesta mutta Metsähallitus muistuttaa, että naapurikiinteistöstä, 241-406-28-35 Jarkkonen, tulee lakisääteinen luonnonsuojelualue.

Outokumpu Chrome Oy:n Kemin kaivos toteaa muistutuksessaan (15.11.2021) seuraavaa:

Outokumpu Chrome Oy (Tila 241-406-88-18 Elijärvi) huomauttaa PSW Kivi Oy:n hakemukseen (Dnro 92/2021) koskien kallion louhintaa ja kiviainesten jalostusta, kierrätysasfaltin vastaanottoa ja murskausta sekä puhtaiden ylijäämämuiden vastaanottoa Keminmaan Tuhkamaassa tilalla 241-406-27-147 liittyen seuraavaa:

- Outokumpu edellyttää tietoja alueella tehtävistä räjäytyksistä sekä ennakoitaviksi toteutuneina tietoina. Tieto on Outokummulle tärkeä mahdollisia ulkopuolisia yhteydenottoja varten. Outokumpu edellyttää myös, että käytetyistä räjähdysainemääristä pidetään kirjaa ja ne toimitetaan pyynnöstä Outokummulle tiedoksi.
- Alueen toiminta vaikuttaa Outokummun Kemin kaivoksen rikastushiekka-altaan 6 ympärysojaan, johon vedet hakijan alueelta johdetaan ja joka laskee Iso-Ruonaojaan. Kemin kaivos purkaa ympäristöluvan mukaisesti vesiä samaan ojaan. Kaivoksen purkuvesille on asetettu luparajat ja lupaehtojen täyttymistä seurataan säännöllisillä tarkkailunäytteillä. Alueella olevien toimijoiden aiheuttamien kuormitusten alkuperän määrittämiseksi Outokumpu edellyttää vesienlaadun tarkkailua ja tulosten ja vesimäärien raportointia hakijan alueelta jatkuvasti rikastushiekka-altaan 6 ympärysojaan virtaavista vesistä (mm. sulamisvedet, prosessivedet, sadevedet).
- Rikastushiekka-altaan 6 ympärysojaan johdettavista vesistä on hakijan määritettävä laatu tiedot (pH, typpi, fosfori, kloridi, kiintoaine, sähkönjohtavuus) ja arviot vesimäärästä (m³) toiminnan aikana kerran kuukaudessa. Outokumpu tarvitsee tiedot käyttöönsä, jotta ne voidaan huomioida kaivoksen kuormitusta laskettaessa. Veden laatu- ja pumppaustiedot pyydetään toimitettavan analyysien valmistuttua.
- Hakija on ilmoittanut johtavansa vedet laskeutusaltaiden kautta ja Outokumpu näkee sen hyvänä asiana. Kiintoainepäästöjen rajoittamiseksi on tärkeää

huolehtia laskeutusaltaiden riittävästä kapasiteetista ja kunnosta johdettaviin vesimääriin nähden sekä alueen purkuojien rakennusmateriaalien soveltuvuudesta käyttötarkoitukseen.

- Outokummun näkemyksen mukaan eri toiminnanharjoittajilla, jotka purkavat vesiä rikastushiekka-altaan 6 ympärysojaan ja lopulta Iso-Ruonaojaan ja Hepolahteen, tulisi olla samankaltaiset laatuvaatimukset purkuvesille.
- Hakija on huomionnut lupahakemuksessa pölynhallintatoimet hyvin. Kaivosalueella ja sen läheisyydessä on paljon pölyämistä aiheuttavaa toimintaa ja kerrannaisvaikutuksen pienentämiseksi kaikkien toimijoiden on huolehdittava pölyämisen vähentämistoimista. Erytisen tärkeää pölynhallinnan toteuttaminen on kuivina ajanjaksoina.
- Liikenne alueelle ja Eljärventien liikenneturvallisuus on huomioitava toiminnan suunnittelussa ja työn aikana.

Lapin ELY-keskuksen ympäristövastuualueen lausunto 26.11.2021:

Suunniteltu ottamistoiminta ei sijoitu luokitellulle pohjavesialueelle eikä arvokkaalle geologiselle kohteelle. Lapin ELY-keskuksen näkemyksen mukaan maa-ainesten ottaminen hakemuksen tarkoittamalla alueella voi olla mahdollista ilman, että siitä ennalta arvioiden aiheutuu ympäristölle maa-ainelain (MAL 3 §) tarkoittamia haittoja. Lupaharkinnassa tulee kuitenkin huomioida seuraavassa esitetyt asiat.

Sovellettava lainsäädäntö ja ohjeistus

Maa-ainelain 3 §:n mukaan aineksia ei saa ottaa niin, että siitä aiheutuu muun muassa tärkeän tai muun vedenhankintakäyttöön soveltuvan pohjavesialueen veden laadun tai antoisuuden vaarantumista, jollei siihen ole saatu vesilain mukaista lupaa. Maa-ainesten ottamista koskevassa lupaharkinnassa ja lupaehdoissa otetaan huomioon myös maa-ainelain 3 §:n ympäristöperusteiset rajoitukset muun muassa kauniin maisemakuvan, luonnon merkittävien kauneusarvojen tai erikoisten luonnonesiintymien turmelemisesta taikka ne lain 3 §:ssä mainitut muut ehdot, joilla pyritään estämään huomattavat tai laajalle ulottuvat vahingolliset vaikutukset asutukselle tai ympäristölle.

Kiven louhinnan ja murskauksen suojaetäisyyksistä säännellään valtioneuvoston asetuksessa kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta (ns. Muraus-asetus, 800/2010). Asetuksen 3 §:n mukaan toimintaa ei saa sijoittaa alle 400 metrin päähän melulle tai pölylle erityisen alttiista kohteista, kuten sairaalasta, päiväkodista, hoito- tai oppilaitoksesta. Kivenlouhimo, muu kivenlouhinta ja kivenmurskaamo on lisäksi sijoitettava siten, että melua tai pölyä aiheuttavan toiminnon etäisyys asumiseen tai loma-asumiseen käytettävään rakennukseen tai sen välittömässä läheisyydessä sijaitsevaan oleskeluun tarkoitettuun piha-alueeseen tai muuhun häiriölle alttiiseen kohteeseen on vähintään 300 metriä. Tukitoiminta-alue voidaan sijoittaa lähemmäksi kuin 300 metrin päähän häiriöille alttiista kohteesta.

Kivenmurskaamo voidaan sijoittaa alle 300 metrin päähän häiriöille alttiista kohteesta ai-noastaan, jos toiminnanharjoittaja voi sijoittamalla toiminta rakennukseen tai muita tekni-siä keinoja käyttäen luotettavasti ja ympäristölupaviranomaisen hyväksymällä tavalla osoittaa, että toiminta häiriöille alttiissa kohteessa ei ylitä 7 §:ssä tarkoitettuja melutason arvoja. Lisäksi toiminnasta ei saa aiheutua sellaista ilmanlaadun heikkenemistä, joka vaarantaa 5 §:ssä tarkoitetun ilmanlaadusta annetun valtioneuvoston asetuksen noudat-tamisen.

Hankkeen kohdalla vesilain (587/2011) mukainen lupa voi tulla kyseeseen ainakin vesi-lain 3 luvun (luvanvaraiset vesitaloushankkeet) 2 §:n tarkoittaman vesitaloushankkeen yleisen luvanvaraisuuden perusteella. 2 §:n 1 momentin ja sen kohtien 1 ja 2 mukaan vesitaloushankkeella on aina oltava lupaviranomaisen lupa, jos se voi muuttaa vesistön asemaa, syvyyttä, vedenkorkeutta tai virtaamaa, rantaa tai vesiympäristöä taikka pohja-veden laatua tai määrää, ja tämä muutos: 1) aiheuttaa tulvan vaaraa tai yleistä veden-vähyyttä; 2) aiheuttaa luonnon ja sen toiminnan vahingollista muuttumista taikka vesistön tai pohjavesiesiintymän tilan huononemista.

Lisäksi lupa voi tulla kyseeseen vesilain 3 luvun 3 §:n tarkoittaman aina luvanvaraisen ve-sitaloushankkeen perusteella. 3 §:n 1 momentin ja sen kohdan 2 mukaan 2 §:ssä tarkoi-tetuista seurauksista riippumatta vesitaloushankkeilla on aina oltava lupaviranomaisen lupa, jos: 2) veden ottaminen vesihuoltolaitoksen tai vesihuoltolaitokselle vettä toimitta-van tarpeisiin taikka siirrettäväksi muualla käytettäväksi, muu pohjaveden ottaminen, kun otettava määrä on yli 250 m³ vuorokaudessa sekä muu toimenpide, jonka seu-rauksena pohjavesiesiintymästä poistuu muutoin kuin tilapäisesti pohjavettä vähintään 250 m³ vuorokaudessa.

Ympäristöministeriön oppaassa *Maa-ainesten ottaminen – opas ainesten kestäväään käyttöön* (Ympäristöministeriön julkaisuja, 2020:24) on ohjeistettu muun muassa pohja-veden pinnan päälle jätettävistä suojakerrospaksuuksista sekä jälkihoitotoimenpiteistä.

Kaavatilanne

Kohde sijoittuu Länsi-Lapin maakuntakaavan maa- ja metsätalousvaltaiselle alueelle (M4507). Kaavamerkinnän mukaan: *”Merkinnällä osoitetaan pääasiassa maa - ja met-sätalouskäyttöön tarkoitettuja alueita, joita voidaan käyttää pääasiallista käyttötarkoitus-ta sanottavasti haittaamatta ja luonnetta muuttamatta myös muihin tarkoituksiin.”*

Lisäksi koko maakuntakaava-aluetta koskevana määräyksenä on muun muassa määrät-ty:

”Meluhaittojen ehkäisemiseksi ja ympäristön viihtyisyyden turvaamiseksi maankäytön, lii-kenteen ja rakentamisen suunnittelussa sekä rakentamisen lupamenettelyissä on otet-tava huomioon valtioneuvoston päätös melutasojen ohjearvoista”.

”Maankäytön suunnittelussa on otettava huomioon arvokkaat luonnonympäristöt, arvokkaat maisema-alueet ja rakennetut kulttuuriympäristöt sekä kiinnitettävä erityistä huomiota rakennetun ympäristön laatuun”.

”Poronhoidon ja muiden luontaiselinkeinojen alueidenkäytöllisettoiminta- ja kehittämisedellytykset on turvattava. Poronhoitoon olennaisesti vaikuttavaa alueiden käyttöä suunniteltaessa on otettava huomioon poronhoidolle tärkeät alueet ja valtion maiden osalta on neuvoteltava asianomaisen paliskunnan edustajien kanssa”.

Maakuntakaavan suojelumääräykset:

”Suunniteltaessa sellaisen alueen käyttöä, jolla on kiinteä muinaisjäännös, on neuvoteltava Museoviraston kanssa. Ilman muinaismuistolain nojalla annettua lupaa on kiinteän muinaisjäännöksenkaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen, poistaminen ja muu siihen kajoaminen kielletty. Lupaa haetaan ympäristökeskukselta, jonka on kuuluttava asiassa Museovirastoa”.

Lapin ELY-keskuksen käsityksen mukaan esitetty toimenpide ei vaikeuta maakuntakaavan toteuttamista. Suunnitelman mukaisella alueella ei ole voimassa oikeusvaikutteista yleiskaavaa tai asemakaavaa. Suunniteltu otto sijoittuu itään lähimmillään noin 1300 metrin etäisyydelle lähimmistä asuinrakennuksista. (Lähde: rakennus- ja huoneistorekisteri 2020)

Luonnonsuojelu

Lupahakemuksen kalliokiviainesten ja moreenin ottoalueella ja lähiympäristössä ei ole tiedossa olevia luonnonsuojeluasetuksen (160/1997) 20-23 §:n liitteen 3 (a) koko maassa rauhoitettujen kasvilajien esiintymiä, ei liitteen 4 uhanalaisten lajien ja erityisesti suojeltavien lajien havaintopaikkoja eikä luontodirektiivin (92/43/ETY) liitteen II a ja IV a eläinlajien eikä II b ja IV b kasvilajien havaintopaikkoja (29.10.2021 laji.fi, Lajitietokeskus).

Alue sijoittuu Elijärven kaivoksen välittömään läheisyyteen. Kaivoksen vesialtaiden ympäristössä on tehty runsaasti havaintoja huomionarvoista lintulajeista kuten päivä- ja yöpetolinnuista, kahlaajista, lokkilinnuista ja vesilinnuista (29.10.2021 laji.fi). Vesialtaat on ollut lintuharrastajien pitkään ja usein käyttämä kohde lintujen muutontarkkailuun ja pesimälintujen havainnointiin.

Kaivoksen ja muiden mm. maa-ainestenotto toimintojen aiheuttamaan meluun linnut ovat sopeutuneet tällä alueella varsin hyvin. Ajoittaiset räjäytykset voivat vaikuttaa lintujen toimintojen häiriintymiseen. Lupahakemuksessa kuvattujen toimintojen aiheuttamilla meluvaikutuksilla (45-55 dB altaan länsiosassa 450-527 m) ja pölyvaikutuksilla ei ennalta arvioiden ole suurempaa haitallista vaikutusta lintujen muuton aikaiseen levähtämiseen ja ruokailuun eikä pesimiseen vesialtaiden ympäristössä.

Edellytykset maa-ainesten otolle

Maa-ainesten ottamistoiminta

Maa-ainesten otossa tulee ottaa turvallisuusnäkökohdat huomioon, mm. työaikaiset jyrkät luiskat. Räjähdyksistä ei saa aiheutua vaaraa tai haittaa. Häiritsevä melu ja pöly tulee estää. Mahdolliset polttoaineiden ja öljytuotteiden varastot, sekä työkoneiden huolto- ja säilytyspaikat tulee suojata tarkoituksenmukaisesti. Mahdolliset päästöt on välittömästi ilmoitettava valvontaviranomaiselle.

Ottoalueen jyrkänteiden suojaaminen tulee tehdä riittävällä tavalla.

Jätteiden, ylijäämämassojen ym. sijoittaminen ottamisalueelle ei ole sallittua. Alueella ei myöskään tule säilyttää työkoneita.

Murskaustoiminta

Suunniteltu louhinta- ja murskaustoiminta ei sijoitu luokitellulle pohjavesialueelle, mutta koska toimintaan kuuluu kalliokiviaineksen louhintaa ja murskausta, murskausvuorokausien määrä ylittää 50 vuorokautta suunnitellun toimintaiän aikana ja alueelle varaudutaan vastaanottamaan puhtaita ylijäämämaita louhosalueiden maisemointia varten, on toiminnalle haettu ympäristölupaa (ympäristönsuojelulaki (527/2014) 27 § ja YSL liite 1 taulukko 2 kohdat 7 c) ja e) sekä 13 f) sekä ympäristönsuojeluasetus (713/2014) 2 §, kohdat 6 a ja b sekä 12 a). ELY-keskus korostaa huolellista toimintakulttuuria. Öljyjen tai muiden vaarallisten aineiden pääsy maaperään ja pohjaveteen tulee estää. Suojusratkaisujen tulee olla tiiviitä ja öljyjä kestäviä, eikä suojarakenteeseen saa päästä virtaamaan ympäristön hulevesiä. Tiiviille alustoille kertyvän veden hallinta tulee suunnitella siten, että vedet eivät pääse missään tilanteessa tulvimaan yli. Ympäristöön päässeet polttoaineet ja ympäristölle vaaralliset aineet on heti kerättävä talteen. Toiminnanharjoittajalla tulee olla esitettyinä säilytyspaikka öljyiselle maa-ainekselle.

Jätteiden, ylijäämämassojen ym. sijoittaminen ottamisalueelle ei ole sallittua. Toiminnasta ei saa aiheutua epäsiisteyttä. Jätteitä ei saa polttaa tai haudata. Hyötykäyttöön kelpaava jäte on lajiteltava erilleen ja toimitettava hyödynnettäväksi. Alueella ei myöskään tule varastoida ongelmajätteitä.

Toimintajaksojen päätyttyä alue on siistittävä ja alueelta on poistettava koneet ja laitteet. Mikäli alueella havaitaan öljyä, tulee altaan massat vaihtaa puhtaisiin. Mahdolliset päästöt on ilmoitettava valvontaviranomaiselle. Toiminnan päättyessä suoja-alue tulee jälkihoitaa siten, että suojarakenteet puretaan ja alue palautetaan metsämaaksi. Mahdolliset pilaantuneet maat tulee toimittaa käsittelyyn.

Murskauslaitoksen melun ja pölyn leviämisen estämiseksi murskauslaitos tulee sijoittaa siten, että murskeen varastoalueet ja ottoalueen rintaukset lieventävät melun leviämistä ympäristöön.

Pintavedet

Toiminnasta ei saa aiheutua muutoksia alueen vesien laatuun tai määrään. Vesien johtaminen ei saa aiheuttaa vettymis- tai muuta haittaa ympäristöön. Lupaviranomaiselle tulee tarvittaessa esittää tarkempi kuvaus vesien johtamisesta ja laadun tarkkailusta.

Vesilain mukaisen luvantarpeen arviointi

ELY-keskus huomauttaa, että koska kyseessä on kalliokiviaineksen ottaminen louhoksessa, tulee hankkeesta kertoa tiedot ainakin nykytilanteessa poispumpattavien vesien määrästä sekä tulevasta tilanteesta (eli paljonko vettä pumpataan louhoksesta pois, kun se on syvennetty alimpaan ottotasoon). Tämän perusteella hankkeesta arvioidaan alustavasti, onko kyseisessä tapauksessa tarpeen vesilain mukainen lupa.

Hankkeen kohdalla vesilain mukainen lupa voi tulla kyseeseen ainakin vesilain 3 luvun 2 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohtien sekä 3 luvun 3 §:n 1 momentin 2 kohdan perusteella. Näin ollen hankkeesta tulee tehdä vesilain mukaisen luvantarpeen arviointi, ennen kuin toiminnalle myönnetään lupa.

Hakemuksessa esitettyjen tietojen perusteella louhos on ollut kesällä 2019 täynnä vettä (vesipinta +21,88 m N2000). Lisäksi louhinnan yhteydessä syntyvään altaaseen kertyvät pinta- ja pohjavedet pumpataan laskeutusaltaan kautta ojiin. Pinta- ja pohjavesien tarkkailuksi on hakemuksessa esitetty silmämääräistä seuraamista louhoksesta pumpattavien vesien määrälle ja laadulle sekä tarvittaessa vesinäytteiden ottamista.

Toiminnanharjoittaja on kuitenkin selvittänyt hankkeen osalta 18.8.2021 päivätyssä erillisessä lisäselvityksessä louhosalueelle kertyvien vesien määriä toiminnan eri vaiheissa. Lapin ELY-keskus on lausunut annetusta lisäselvityksestä 21.9.2021. Lausunnossa Lapin ELY-keskus on katsonut, että esitetyn selvityksen perusteella asiassa ei tällä hetkellä nähdä suoranaista tarvetta vesilain mukaiselle luvulle. Lausunnossa todetaan lisäksi, että aluetta koskevassa mahdollisessa maa-aines- ja ympäristöluvassa tulee asettaa toiminnalle tarkkailuvelvoitteet poispumpattavien pinta- ja pohjavesien määrän ja laadun osalta. Tarkkailun perusteella toiminnan vaikutuksia voidaan arvioida tarkemmin, ja mikäli tarkkailu osoittaa, että toiminta tarvitsee vesilain mukaisen luvan, tulee luvantarvetta silloin tarkastella uudelleen.

Hankkeesta vastaavan teettämän lisäselvityksen mukaan:

Hankkeesta vastaava on arvioinut, että **nykyisellään louhokseen kertyy noin 71 000 m³ vettä vuodessa, josta pohjaveden osuus olisi n. 35 %**. Arvio perustuu louhoksessa mitattuun vedenpinnan nousuun. Louhokseen kertyy pohjaveden lisäksi valuma-alueelta sade- ja sulamisvesiä, joiden määrää voidaan arvioida valuma- aluetarkastelun perusteella. **Pohjavettä alueelle muodostuu arviolta n. 24 900 m³ vuodessa (eli n. 68 m³/d).**

Selvityksen mukaan toiminnan laajenemisen vaikutus valuntaan voidaan arvioida vastaavalla karttatarkastelulla kuin nykytilanteessa edellä. **Tulevassa tilanteessa louhosvesien määrän arvioidaan olevan n. 99 800 m³/v.** Louhokseen kertyvän pohjaveden määrän voi karkeasti arvioida kasvavan nykyisen louhosalueen ja laajennusalueen suhteessa. **Laajennusalueelle pohjavettä kertyisi siten noin (6,9 ha / 3,9 ha) x 24 900 m³ = 44 050 m³ vuodessa (eli n. 123 m³/d).**

Selvityksen mukaan ottoalueen toiminnan ollessa laajimmillaan alueelle kertyy vuosittain noin 99 800 m³. **Ottoalueen toiminnassa ei sen laajentamisen myötä tapahdu sellaisia muutoksia, joilla olisi vaikutusta muodostuvan ja pumpattavan louhosveden laatuun.**

Selvityksen mukaan hankkeesta vastaava voi toteuttaa pumppaukset jaksottaisena pumpaten kerralla noin 6 000 m³/vrk niin kauan, että louhos on tyhjä (pisimmillään noin 17 vrk) tai vaihtoehtoisesti jatkuvatoimisena, jolloin louhoksesta pumpattaisiin toiminnan alkuvaiheessa noin 200 m³/vrk (71 000 m³/v / 365 vrk/v) ja toiminnan ollessa laajimmillaan noin 273 m³/vrk (99 800 m³/v / 365 vrk/v). Toiminnan alussa pohjaveden osuus pumpattavasta vedestä olisi noin 70 m³/vrk (24 900 m³/v / 365 vrk/v). Toiminnan ollessa laajimmillaan pohjaveden osuus pumppauksesta olisi noin 120 m³/vrk (44 050 m³/v / 365 vrk/v).

Selvityksen mukaan louhosvesiä ei pumpata ottoalueen itäpuoliseen ojaan ja edelleen Iso-Ruonaojaan pahimpaan ali- tai ylivirtaaman aikaan. Virtaaman lisäys Iso-Ruonaojan keskivirtaamaan on noin 14 % ja keskiylivirtaaman verrattuna noin prosentin luokkaa nykytilanteessa sekä toiminnan ollessa laajimmillaan. Koska louhosvesiä ei pumpata Iso-Ruonaojaan jatkuvasti, arvioidaan pumppauksen vaikutuksen olevan Iso-Ruonaojan virtaamaan vähäinen.

Lapin ELY-keskus toteaa, että hakemukseen liittyvässä selvityksessä esitettyjen tietojen perusteella mahdollinen pois-pumpattava pohjavesimäärä on alle 250 m³/d, eikä pumppaus ole selvityksen perusteella välttämättä jatkuvaa, jolloin tarve vesilain mukaisesta luvasta ei automaattisesti täytyisi. Lupaharkinta tulee ajankohtaiseksi esimerkiksi siinä vaiheessa, kun otto ulottuu oletetun pohjavesipinnan alapuolelle. Mahdollinen vesien pumppaaminen pois ottoalueelta voidaan tässä tapauksessa katsoa olevan väliaikaista, jos hanke ei vaadi kuivanapitoa jatkuvasti (vesilain (3 luku, 3 §:n kohta 2) tarkoittama kohta ”*muutoin kuin tilapäisesti...*”). Lisäksi lupa voidaan vaatia myös siinä tapauksessa, jos tarkkailu osoittaa, että toiminnasta aiheutuu luonnon tai vesistön tilan huononemista (vesilain 3 luku, 2 §:n 1 momentin kohta 2).

Ympäristö- ja maa-ainesluvassa annettavien lupamääräysten tulee sisältää tarkkailuvelvoite, jonka perusteella mm. hankkeen ympäristö- ja kuivatusvaikutuksia sekä pois-pumpattavaa vesimäärää voidaan seurata. Tarkkailuvelvoitteen tulee sisältää mm. pohja-

veden pinnantason tarkkailua ja veden laadun seuranta. Lisäksi ottoalueen kuivanapi-toon liittyvien poispumpattavien vesien määrää tulee seurata vuorokau-si/kuukausi/vuositasolla toiminnan käynnistyessä ja toiminnan aikana. ELY-keskuksen näkemys on, että jos hanke toteutetaan kuten selvityksessä on esitetty, hanke ei vaadi täs-sä vaiheessa vesilain mukaista lupaa.

Mikäli hankkeen tarkkailun yhteydessä havaitaan, että alueelta poispumpattavien pohjavesien määrä ylittää 250 m³/d tai poispumpattavat vedet ovat laadultaan sellaisia, että niistä voi aiheutua luonnon vahingollista muuttumista tai vesistön tai pohjavesiesiintymän tilan huononemista, saattaa tarve vesilain mukaiselle luvalla tässä vaiheessa aktivoitua.

Ottamisalueen suojaetäisyydet

Vakiintuneen käytännön ja ympäristöministeriön uuden maa-ainesten ottamisen säänte-lyä ja järjestämistä varten tehdyn oppaan (*Maa-ainesten ottaminen – opas ainesten kestävään käyttöön, Ympäristöministeriön julkaisuja, 2020:24*) suositusten mukaan tulisi jättää seuraavat suojaetäisyydet:

- naapuritilan rajaan vähintään 30 m
- asuttuun rakennukseen vähintään 300-600 m kallionottamisalueella (vähintään 500 m, jos alueelle tulee murskaamo)
- maantielle vähintään 50 m tien keskilinjasta

Jälkihoito

Ottamisalue tulee jälkihoitaa välittömästi ottotoiminnan päätyttyä, ja jälkihoitotoimenpi-teet tulee yksilöidä lupapäätöksessä. On tärkeää, että jälkihoito- ja maisemointitöitä teh-dään alueella oton edetessä hakemuksessa esitetyn mukaisesti. Jälkihoitotoimia ovat alueen siistiminen, muotoilu ja pintamateriaalin levitys, kasvillisuuden palauttaminen sekä alueelle soveltumattoman käytön estäminen. Luiskat tulee muotoilla alueen turvallisuuden ja maisemanhoidon kannalta riittävän loiviksi. Myös mahdollisesti vedenpinnan alapuo-lle jäävät luiskat tulisi muotoilla samaan kaltevuuteen vähintään kolmen metrin ve-sisyyvyyteen saakka.

Pintamateriaalina tulee ensisijaisesti käyttää alueen alkuperäistä pintakerrosta. Alkuper-äisen pintakerroksen kangashumus ja sen alapuolella oleva rikastumiskerros tulisi kuoria ja varastoida erikseen ottamisalueen reunoille ennen toiminnan aloittamista. Pintamaat tulee levittää alueelle takaisin alkuperäisessä järjestyksessä. Kasvillisuuden kannalta paras tulos saavutetaan, kun maan ylin orgaanista ainesta sisältävä humuskerros (kunt-ta) voidaan irrottaa ja levittää takaisin alueella laajoina mattoina. Pintamaiden varas-tointiaika tulisi olla mahdollisimman lyhyt, sillä pintakerroksen orgaaninen aines hajoaa nopeasti. Soveltuva varastointiaika on korkeintaan 2-3 vuotta. Vaiheistamalla ottaminen ja jälkihoito saavutetaan paras lopputulos.

Lapin ELY-keskus katsoo, että muualta tuotujen jälkihoitotöihin käytettävien maa-ainesten tulee olla puhtaita, ja niiden alkuperä tulee tarvittaessa pystyä osoittamaan.

Lupa-ajan päätyttyä ottamisalueella ei tule olla maa-ainesvarastokasoja lainkaan, sillä ne estävät jälkihoidon toteuttamisen. Tiivistyneet tienpohjat ja varastokasojen pohjat tulee möyhiä ja pehmentää toiminnan loputtua, sillä tiivis maaperä läpäisee vettä huonosti ja vähentää siten muodostuvan pohjaveden määrää.

Lapin ELY-keskus suosittelee, että maisemoinnissa ja jälkihoitotöiden suunnittelussa käytetään päivitettyä maa-ainesopasta (*Maa-ainesten ottaminen – opas ainesten kestäväään käyttöön*, Ympäristöministeriön julkaisuja, 2020:24.)

Johtopäätökset

Lapin ELY-keskus katsoo, että maa-ainesten ottaminen suunnitellulta alueelta voi olla mahdollista, mikäli lupaharkinnassa huomioidaan edellä esitetyt seikat. Lapin ELY-keskus kuitenkin muistuttaa, että vaikka etukäteen arvioiden pinta- tai pohjavesiin kohdistuvia haittoja ei tulisikaan, on toiminnanharjoittaja vesilain mukaisessa vastuussa mahdollisista vesiin kohdistuvista haitoista ja siten velvollinen muun muassa tarvittaviin korjaus- ja korvaustoimenpiteisiin.

Lapin ELY-keskuksen näkemyksen mukaan perustuen tehtyyn lisäselvitykseen, hanke ei tässä vaiheessa vaadi vesilain mukaista lupaa, sillä toiminnasta johtuvan louhosalueen kuivanapidon takia poispumpattavan pohjaveden määrä on alle 250 m³/d eikä kuivanapito ole välttämättä jatkuvaa. Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen tulee kuitenkin lupamääräyksissä määrätä, että louhosalueelta poispumpattavien vesien määrää ja laatua on tarkkailtava. Tarkkailusta saatujen tuloksien perusteella tarkastellaan, aktivoituko vesilain mukaisen luvan tarve hankkeen aikana.

Lapin ELY-keskus huomauttaa, että maa-aineslain mukainen lupahakemus on päivätty helmikuulle (15.2.2021), ja nyt vireillä oleva hakemus ei siten ole ajantasainen, sillä hakemukseen ei esimerkiksi ole liitetty lisäselvitystä koskien louhosalueelle kertyviä vesiä. Hakemusta olisi tullut päivittää selvityksen tiedoilla sen valmistuttua. Lapin ELYkeskus edelleen korostaa, että vesilain mukainen luvantarpeen harkinta on tehty lisäselvityksessä annettujen tietojen pohjalta. Mikäli tiedot ovat oleellisesti muuttuneet lupaprosessin aikana, eivätkä ne enää vastaa lisäselvityksessä annettuja tietoja, tulee luvantarve arvioida uudelleen.

Toiminnan luonteesta johtuen toiminnan aloituslupaa ei tule myöntää muutoksenhausta huolimatta.

Ottamistoiminnan loputtua on pidettävä lopputarkastus. Luvan haltijan on tehtävä maa-aineslain 23 a §:n 1 momentissa tarkoitetun otetun aineksen määrää ja laatua koskeva ilmoitus lupaviranomaiselle vuosittain viimeistään tammikuun 31. päivänä.

Päätökset asiassa pyydetään lähettämään tiedoksi Lapin ELY-keskukselle (MAL 19 §). Lupapäätökseen tulisi merkitä luvan viimeinen voimassaolopäivä. Lupapäätös maa-ainesten ottamisesta tulee viedä myös maa-ainesten ottamisen tietojärjestelmään (NOTTO) Suomi.fi palvelusta löytyvällä sähköisellä ilmoituslomakkeella.

Tornionlaakson museon lausunto 19.11.2021:

PSW-Kivi Oy on hakenut maa-aines- ja ympäristölupaa kalliokiviaineksen ottamiseen, louhintaan, murskaukseen, kierrätysasfaltin vastaanottoon ja murskaukseen sekä puhtaiden ylijäämämaiden vastaanottoon. Alueella on ollut ottamistoimintaa jo aiemmin.

Kiinteistön alueelta PR2 241-406-27-147 ei ole tunnettuja muinaismuistolain (295/1963) rauhoittamia kiinteitä muinaisjäännöksiä. Lähin tunnettu muinaisjäännös on Tuhkamaa W (*tunnus muinaisjäännösrekisterissä 241010136*), joka sijaitsee noin 520 metriä kiinteistöltä lounaaseen. Tornionlaakson museo toteaa, että maa-aines- ja ympäristöluvan hakemukseen kohdistuvalla alueella ei sijaitse muinaisjäännöksiä, joilla olisi vaikutusta kiviaineksen ottamiseen.

Hakijan vastineet muistutuksiin ja lausuntoihin

Annettujen muistutusten ja lausuntojen johdosta Morenia Oy on antanut vastineen 3.12.2021.

"Ei kommentoitavaa lausuntoihin muuten kuin haluaisimme toiminnan aloittamisen olevan mahdollista ennen lainvoimaisuutta. Perusteluna on, että maa-ainesten ottotoimintaa alueella on jo aiemmin ollut ja nyt tarkoituksena jatkaa ottamistoimintaa alueella edelleen. Alueen käyttö ei muutu."

Maastokäynti toiminta-alueella

Ympäristöpäällikkö Pipsa Maikkula tutustui 06.12.2021 maa-aines- ja ympäristölupahakemusalueeseen maastossa. Ottamisalueella oleva louhos on kuiva. Hakijalta saadun tiedon mukaan louhosta on pumpattu tyhjäksi hakemuksen jättämisen jälkeen. Alueella on jonkin verran murskekasoja, laitteita ja öljykontti.

RATKAISUOSA

VIRANOMAISEN RATKAISU

Meri-Lapin ympäristölautakunta on tutkinut hakemuksen ja myöntää Morenia Oy:lle:

- I) maa-ainoslain 4 §:n mukaisen luvan 310 000 k-m³ maa-ainesten (kalliokiviaines ja moreeni) ottamiseen tilalta Tuhkamaa PR2 241-406-27-147
- II) ympäristönsuojelulain 27 §:n mukaisen ympäristöluvan kallion louhintaan ja murskaukseen. Tämä lupa korvaa 19.5.2015 annetun ympäristöluvan
- III) ympäristönsuojelulain 27 §:n mukaisen ympäristöluvan maankaatopaikalle

Toiminnalle myönnetään myös ympäristönsuojelulain 199 §:n ja maa-ainoslain 21 §:n mukainen lupa aloittaa toiminta ennen päätöksen lainvoimaisuutta määrätyn vakuuden (10 000 euroa) asettamisen sekä aloituskatselmuksen jälkeen.

Ottamisalueelle tulee olla riidaton kulku. Liikenne alueelle ja Elijärventien liikenneturvallisuus on huomioitava toiminnassa.

Toimintaa tulee harjoittaa hakemuksessa ja toiminnanharjoittajan ELY-keskukselle antamissa selvityksissä esitetyn mukaisesti sekä noudattaen seuraavia lupamääräyksiä siinäkin tapauksessa, että hakemuksessa esitetty olisi ristiriidassa lupamääräysten kanssa:

LUPAMÄÄRÄYKSET

Maa-ainesten määrä ja alueen rajat

1. Lupa koskee otettavan maa-ainesten kokonaismäärää 310 000 k-m³ kymmenen vuoden aikana. Kalliokiviaineksen ottaminen tulee tapahtua suunnitelmapiirustusten mukaisesti kaivualueen rajauksen sisällä. Ottamisalueen pinta-ala on noin 10,9 hehtaaria ja varsinainen kaivualue 6,9 hehtaaria. (MAL 11 §)
2. Alin ottamistaso on +12,4 m (N2000). Ottajalla tulee olla aina tiedossa hyväksytty ottamistaso. (MAL 11 §)

3. Pohjaveden pinnan taso tulee olla hakijan tiedossa. Mikäli vettä joudutaan pumppaamaan pois louhoksesta, pumppausmäärän tulee olla alle 250 m³/vrk. Mikäli pohjaveden pinta on oletettua ylempänä ja louhokseen kertyy vettä pumppausmäärän ollessa alle 250 m³/vrk, tulee asiasta ilmoittaa välittömästi lupaviranomaiselle asian uudelleen käsittelemiseksi. Tiedot pohjaveden pinnan tasosta sekä alueelta pois johdettavan veden määrästä ja laadusta toimitetaan vuosiraportoinnin yhteydessä. (MAL 11 §, VNA 926/2005 6 §, YSL 17 §)
4. Sallittu ottamistaso, ottamisalueen sekä varsinaisen kaivun alueen rajat on merkittävä selkeästi näkyviin. Merkinnät tulee olla käytettävissä koko ottamistoiminnan ajan. (MAL 11 §)
5. Maa-ainesten ottamisalue on järjestettävä siten, että alue on turvallinen siellä liikkujille ottamistoiminnan aikana. Jyrkät rinteet on suojattava siten, että putoamisvaaraa ei ole. (MAL 11 §) Liikenne alueelle ja Elijärventien turvallisuus on huomioitava toiminnan suunnittelussa ja alueella työskennellessä.
6. Ottamisalueen ja naapurikiinteistöjen rajan väliin tulee jättää vähintään 30 metrin suojavyöhyke, jonka tulee olla luonnontilainen. Mikäli suojavyöhykkeet eivät nykyisellä jo otetulla alueella ole riittävät tulee suojavyöhykkeen alue maisemoida mahdollisimman pian. Ottamissuunnitelma tulee päivittää tämän lupamääräyksen mukaiseksi 31.3.2022 mennessä. Vaihtoehtoisesti hakija voi tehdä naapurikiinteistön 241-406-5-73 kanssa kirjallisen sopimuksen suojavyöhykkeen pienentämisestä hakemuksessa esitettyyn 15 metriin. Sopimus tai päivitetty ottamissuunnitelma on toimitettava valvontaviranomaiselle 31.3.2022 mennessä. Toiminnasta ei saa aiheutua haittaa naapurituloille. Toiminnasta ei saa myöskään aiheutua varaa tiealueelle tai tien käyttäjille. (MAL 11 §, NaapL 17 §)

Luonnonsuojelu

7. Tila Jarkkonen 241-406-28-35 on tarkoitus perustaa luonnonsuojelulain 17 §:n mukaiseksi suojelualueeksi. Ottamistoiminnassa tulee minimoida haitalliset vaikutukset Kurkisuolle. Mikäli luontovaikutuksia ilmenee, tulee toimintaa muuttaa siten, että vaikutukset estyvät. Toiminnanharjoittaja on myös velvollinen korjaamaan aiheuttamansa haitat alueelle. (LSL)
8. Alueella tapahtuva toiminta ei saa häiritä kaivoksen vesialtaiden ympäristön huomionarvoisia lintulajeja.

Maankaatopaikka

9. Pilaantumattomia maa-aineksia saa varastoida rajatulle 4 hehtaarin tuki-toiminta-alueelle (jäteluokka 17 05 04) enintään 20 000 tonnia vuodessa. Toiminta-aikana alueelle saa tuoda pilaantumattomia maa-aineksia yhteensä enintään 40 000 tonnia. Muualta tuodut maa-ainekset tulee käyttää alueen jälkihoidossa kuten luiskauksissa. Täytön korkeus saa olla enintään alkuperäiseen maanpinnan tasoon asti. Täyttöä voidaan käyttää myös loiventamaan jyrkkiä luiskia maisemointisuunnitelman mukaisesti. Täyttö tulee suunnitella maisemaan hyvin soveltuvaksi. (YsL 6 §)
10. Puiden kantoja ja muita selkeitä orgaanisia aineksia, ruoppausmassoja, rakenteiden purkamisesta syntyneitä jätteitä sekä pilaantuneilta alueilta kaivettuja aineksia ei tule sijoittaa maankaatopaikalle. Maa-ainekset on tarkastettava kuormaa vastaanotettaessa. Mikäli alueelle tuodaan jätettä, jonka vastaanottoa ei ole hyväksytty tässä luvassa, on jäte viipymättä toimitettava sellaiseen jätteiden vastaanottoaikaan, jonka ympäristöluvassa vastaavan jätteen vastaanotto on hyväksytty, tai jäte on palautettava jätteen haltijalle. (YsL 7, 20, 52 §)
11. Maankaatopaikalla on estettävä haitat ja vaaratilanteet, kuten sortumat ja penkereen puutteellinen vakavuus sekä veden lammikoituminen täyttöalueen painaumiin. Läjitys on toteutettava tiivistäen kerroksittain. (YsL 6, 52 §)
12. Luvanhaltijalla tulee olla tiedossa, mistä maa-ainekset tuodaan alueelle ja minkälaisia maa-aineksia alueelle tuodaan. Maa-aineksen kelpoisuus maankaatopaikalle on selvitettävä näytteenotolla, mikäli sen puhtaudesta ei ole varmuutta. Valvontaviranomainen voi määrätä näytteenoton. Maankaatopaikalle sijoitettavien maa-ainesten sisältämien haitta-ainesten pitoisuuksien on oltava alle asetuksessa 214/2007 esitettyjen alempien ohjearvojen. (YsL 6, 7, 16, 17, 20, 52, 62 §, VNA 214/2007 4 §)

Aloituskatselmus

13. Luvanhaltijan on sovittava valvontaviranomaisen kanssa aloituskatselmuksen pitämisestä. Ottamistoimintaa ei saa aloittaa ennen kuin aloituskatselmus on pidetty. Tällöin tulee seuraavat toimenpiteet olla tehtyinä:
  - ottamisalue ja varsinainen kaivualue merkittynä maastoon
  - sallittu ottamistaso (N60/N2000) merkittynä ottamisalueelle korkeusmerkinnöin
  - vaaditut vakuudet jätetty. (VNA 926/2005 6 §)

Maa-aineksen ja kierrätysasfaltin louhinta, ja murskaus ja käsittely

14. Alueella saa tehdä porausta, räjäytystä, louhintaa ja murskausta arkipäivisin maanantaista perjantaihin klo 6-22 välisenä aikana pois lukien yleiset juhlapäivät. Kuormaaminen ja kuljetus ovat sallittuja arkipäivisin klo 6-22 välisenä aikana sekä lauantaisin ja sunnuntaisin klo 7-18. (YSL 52 §, NaapL 17 §, VNA 800/2010 8 §)
15. Räjähdykset on mitoitettava ja räjäytysaineet valittava niin, että räjäytyksistä ja niistä aiheutuvasta tärinästä ei aiheudu vahinkoa tai haittaa alueen ulkopuolelle. Räjähdyksen suunnittelussa huomioidaan, että kiviainesta ei sinkoudu missään tilanteessa naapurituloille. Toiminnanharjoittaja on vastuussa mahdollisten vahinkojen selvittämisestä, korjaamisesta ja korvaamisesta. Tarvittaessa tulee käyttää tärinämittareita. Räjähdyksistä on lisäksi toimitettava ennakkoilmoitus Outokumpu Chrome Oy:n Kemin kaivokselle. (YSL 52 §, VNA 713/2014 15 §, NaapL 17 §)
16. Alueelta otettua maa-ainesta voidaan murskata hakemuksen mukaisesti. Alueelle voidaan tuoda kierrätysasfaltti ja sitä voidaan murskata ja varastoida enintään 10 000 tonnia vuodessa. Kierrätysasfaltin varastointiaika saa olla enintään kolme vuotta. Mikäli alueelle tuodaan jätteitä tai maa-aineksia, joiden vastaanottoa ei ole tässä hyväksytty, on jätteet viipymättä toimitettava hyväksytyyn vastaanottopaikkaan. (YSL 52 §, VNA 713/2014 15 §)
17. Luvanhaltijan tulee huolehtia siitä, että kaikki alueella toimivat urakoitsijat ovat tietoisia tässä päätöksessä annetuista lupamääräyksistä. (MAL 11 §, YSL 52 §, VNA 713/2014 15 §)

Vesien johtaminen ja tarkkailu

18. Toiminta-alueelta poistettavat kuivatusvedet tulee johtaa selkeytysaltaan kautta purkuojaan. Vesien johtaminen ei saa aiheuttaa tulvan vaaraa tai vettymistä. Toiminnanharjoittajan on huolehdittava ojien kunnossapidosta sekä hoidosta. Louhoksesta pumpattavien vesien määrästä tulee pitää kirjaa. Outokumpu Chrome Oy:n Kemin kaivokselle tulee lisäksi kuukausittain ilmoittaa rikastushiekka-allas 6 ympärysojaan johdettavien vesien määrä (m³).

Selkeytysallas tulee mitoittaa siten, että veden viipymä altaassa on riittävän suuri esimerkiksi kiintoaineksen poistamiseksi vedestä. Selkeytysaltaan pohja tulee rakentaa siten, että siitä on mahdollista poistaa kertyvä liete. Liete tulee sijoittaa siten, että se ei pääse valumaan ojiin tai pölymään kuivattuaan. Vesien johtamisjärjestelyjen toimivuutta on seurattava säännöllisesti. Mikäli vesien johtamisesta aiheutuu ennalta arvaamattomia seurauksia, luvan saajan on viivytyksettä ryhdyttävä tarpeellisiin toimenpi-

teisiin tilanteen korjaamiseksi. (MAL 11 §, YSL 7, 8, 16, 17, 52, 62 §, VNA 713/2014 15 §)

19. Selkeytsaltaasta rikastushiekka-altaan ojaan johdettavan veden laatua tulee tutkia kuukausittain aikana, jolloin vesiä johdetaan kyseiseen ojaan. Poisjohdettavasta vedestä tulee tutkia pH, typpi, fosfori, kloridi, kiintoaine ja sähköjohtavuus ja tulokset tulee toimittaa Outokumpu Chrome Oy:n Kemin kaivokselle kerran kuukaudessa. Lisäksi kerran vuodessa kesäkuussa tai aikana, jolloin näytteenotto on mahdollista, tulee selkeytsaltaasta poisjohdettavasta vedestä tutkia lämpötila, haju, pH, sähkönjohtavuus, sameus, sulfaatti, kokonaistyyppi, fosfori, ammonium, nitraatti, COD_{Mn}, kloridi ja öljyhiilivedyt (C₁₀-C₄₀, määräysraja 50 µg/l). Näytteenotto ja analysointi on suoritettava ulkopuolisen asiantuntijan toimesta standardien mukaisesti. Analyysivalikoimaa ja tarkkailua voidaan tarkistaa lupa-aikana. Analyysitodistus toimitetaan vuosiraportoinnin yhteydessä. (MAL 11 §, YSL 7, 8, 16, 17, 52, 62 §, VNA 713/2014 15 §)
20. Pohjaveden pinnan taso ei saa laskea alueen toiminnan vuoksi niin, että se vaikuttaa lähialueiden luonnonsuojelualueiden pohjavesiin. (MAL 3 §, LsL 64 a §)

Melu ja pöly

21. Meluntorjunnassa on huomioitava läheiset luonnonsuojelualueet ja melulähteet on sijoitettava mahdollisuuksien mukaan toiminta-alueelle niin, että murskeen varastoalueet ja ottoalueen rintaukset lieventävät melun leviämistä ympäristöön. Melutaso ei saa toiminnan johdosta ylittää minkään kuuden tunnin jakson aikana klo 7-22 seuraavia ekvivalenttimelutason L_{Aeq}-arvoja: 55 dBA asuinkiinteistön piha-alueella ja 45 dBA loma-asumiseen käytettävillä alueella tai virkistys- tai luonnonsuojelualueella eikä klo 22-7 seuraavia ekvivalenttimelutason L_{Aeq}-arvoja: 50 dBA asuinkiinteistön piha-alueella ja 40 dBA loma-asumiseen käytettävillä alueella tai virkistys- tai luonnonsuojelualueella. Tarvittaessa melutaso on valvontaviranomaisen määräyksestä varmistettava mittauksin. (MAL 11 §, NaapL 17 §, VNA 993/1992 2 §)
22. Toiminnasta ei saa aiheutua kohtuutonta pölyhaittaa tai muita haitallisia päästöjä ilmaan. Pölyn sitomiseen on kiinnitettävä huomiota. Tarvittaessa pölyämistä estetään kastelemalla vedellä tai laitteistojen koteloinnilla. Tarvittaessa hiukkaspitoisuus on varmistettava mittauksin. (MAL 11 §, YSL 7, 52 §, VNA 713/2014 15 §, NaapL 17 §, VNA 79/2017)
23. Laitteistojen pölynkeräyslaitteet on pidettävä kunnossa. Pölylähteet on sijoitettava mahdollisuuksien mukaan toiminta-alueen alimmalle kohdalle t. Ellei haitallista pölyämistä voida muutoin estää, pölyä aiheuttava toiminta on keskeytettävä. (MAL 11 §, YSL 7, 52 § VNA 713/2014 15 §, NaapL 17 §)

Jätteet

24. Jätehuolto on järjestettävä niin, ettei toiminnasta aiheudu epäsiisteyttä, roskaantumista tai haittaa ympäristölle. Alueella ei saa polttaa tai haudata jätteitä. Jätteet tulee toimittaa asianmukaiset luvat omaavaan vastaanottopaikkaan. Toimintajaksojen jälkeen alue on siistittävä (MAL 11 §, YSL 16-17 §, JL 13, 28, 29, 31, 72, 73 §)
25. Alueelle ei saa tuoda ottamisalueen ulkopuolelta ylijäämämaita tai muita jätteiksi luokiteltavia materiaaleja. (11 §, YSL 16, 17 §, JL 13, 29 §)

Turvallisuus ja onnettomuuksien ennalta ehkäiseminen

26. Luvan hakijan on nimettävä asiantunteva henkilö, joka vastaa toiminnan suunnittelusta, tarkkailusta, kirjanpidosta sekä ympäristöhaittojen torjunnasta. Vastuuhenkilön yhteystiedot on ilmoitettava Meri-Lapin ympäristöpalveluiden ympäristönsuojelulle. Nämä yhteystiedot on pidettävä ajantasaaisina. (VNA 926/2005 6 §)
27. Tukitoiminta-alueelle keskitetään kaikkien polttoaineiden, öljyn ja muiden maaperän ja pohjaveden kannalta vaarallisten aineiden käsittely, tankkaus ja säilytys. Tukitoiminta-alueen maaperä on suojattava allasmaisella tiivisrakenteella. Rakenteessa olevan HDPE-muovin tulee kestää öljyisiä aineita sekä soveltua maarakentamiseen. Tukitoiminta-alueen tulee olla riittävän iso. Ennen suojausrakenteen peittämistä tulee Meri-Lapin ympäristöpalveluille varata tilaisuus rakenteen tarkastamiseen. Öljytuotteita ei saa tuoda alueelle ilman hyväksytyjä suojarakenteita. Satunnaisetkaan päästöt eivät saa päästä maaperään ja sitä kautta pohjaveteen. Mikäli öljyjen käsittely- ja tankkauspaikkojen suojausrakenteita ei rakenneta suunnitelman mukaisesti, tulee niiden rakenne hyväksyttävä valvojalla ennen tiiviiden alustojen rakentamista. (VNA 800/2010 9 §, MAL 11 §, YSL 7, 16-17, 52 §)
28. Tukitoiminta-alueella varastoitavat polttoainesäiliöt on varustettava ylitäytönestimellä, laponestolla ja tankkauslaitteistot lukittavalla sulkuventtiilillä. Säiliöiden on oltava kaksoisvaippasäiliöitä, jotka on suojattava törmäysestein. Jakelulaitteen käyttö on estettävä silloin, kuin alueella ei työskennellä. Öljyä ja öljyistä vettä ei saa laskea maaperään, vaan öljyinen aines on toimitettava hyväksytyyn öljyisen jätteen vastaanottopaikkaan. Toiminta-alueella on oltava riittävästi kemikaalivuotojen torjuntakalustoa (imeytysainetta sekä välineitä maahan valuneen aineen poistamiseksi välittömästi tiiviille reunalliselle alustalle). (MAL 11 §, YSL 16-17, 52, 66 §)
29. Työkoneita ei saa säilyttää, huoltaa tai pestä toiminta-alueella. Alueella ei saa varastoida tai säilyttää ottamistoimintaan liittymättömiä koneita tai laitteita. Toiminta-aikojen ulkopuolella koneita ja laitteita ei saa varastoida alueella. (YSL 7, 16-17, 52, 66 §)

30. Jos tapahtuu öljy-, kemikaalivuoto tai muu ympäristön pilaantumisen vaara aiheuttava tapahtuma (kuten pölyä, melua tai muuta päästöä ympäristöön lisäävä häiriö), on välittömästi ryhdyttävä torjuntatoimiin, joilla vaara pilaantumisen leviämisestä saadaan poistettua. Häiriöstä johtuvaa päästöä aiheuttava toiminta on keskeytettävä heti ja häiriö on korjattava ennen toiminnan jatkamista. Jos toiminnanharjoittaja ei itse kykene varmasti torjumaan maaperän ja pohjaveden pilaantumista tai muuta vaaratilannetta, sen on heti hälytettävä pelastuslaitos apuun. Öljyvahingosta, jossa torjuntatoimet ovat tarpeen, on viipymättä ilmoitettava pelastuslaitokselle.

Häiriötapahtumasta on ilmoitettava Meri-Lapin ympäristöpalveluille mahdollisimman pian. Maaperän tai pohjaveden pilaantumisen vaaraa aiheuttavasta tapahtumasta on ilmoitettava mahdollisimman pian myös Lapin ELY-keskukselle. Työmaalla on oltava näkyvillä pelastuslaitoksen ja ympäristöviranomaisten yhteystiedot, jotta nopea tiedottaminen onnistuu. (MAL 11, VNA 800/2010 12 §, YSL 7, 15, 16, 17, 52 §, VNA 713/2014 15 §)

Vuosittainen kirjanpito ja raportointi

31. Maa-ainesluvan haltijan on tehtävä vuosittain tammikuun loppuun mennessä maa-aineslain 23 a §:ssä mainittu ilmoitus edellisenä vuonna otettujen aineiden määrästä ja laadusta. Ilmoitus tehdään NOTTO-tietokantaan. (MAL 23 §, VNA 926/2005 6, 9 §)

32. Toiminnanharjoittajan on pidettävä kirjaa laitoksen toiminnasta. Edellistä vuotta koskeva vuosiyhteenveto on toimitettava vuosittain maaliskuun loppuun mennessä Meri-Lapin ympäristöpalveluille. Vuosiyhteenvedosta tulee käydä ilmi vähintään seuraavat tiedot:

- alueelta louhitun kiviaineksen määrä ja toteutunut louhintasyvyys
- murskatun kiviaineksen määrä
- tiedot alueelle tuodun kierrätysasfaltin määrästä
- louhinnan ja murskauksen tuotantopäivät ja toiminta-ajat (pvm ja lukumäärät ja työskentelyajat)
- räjäytysten ajankohdat ja käytetyt räjähdysainemäärät
- tiedot alueelta poistoimitetun murskeen määrästä
- tiedot varastossa olevasta murskatun ja murskaamattoman kiviaineksen määrästä vuoden lopussa
- tiedot alueelle tuotujen pilaantumattomien maa-ainesten määrästä, lajista, alkuperästä sekä tuontiajankohdista
- toiminnassa syntyneiden jätteiden määrät ja jätteiden toimituspaikat
- polttoaineiden laatu ja käyttömäärät
- toiminnan tarkkailusta saadut mittaus- ja tutkimustulokset (mm. selkeytysaltaasta lähtevän veden laatu, louhoksesta pumpatut vesimäärät ajankohtineen, kalliopohjaveden pinnan taso)

- vahingot, häiriö- ja poikkeustilanteet sekä korjaavat toimenpiteet.

Valvontaviranomainen voi tarvittaessa muuttaa raportointivelvoitteita. Lisäksi Outokumpu Chrome Oy:n Kemin kaivoksen kanssa tulee sopia tarkemmin tarkkailu-, ilmoitus- ja raportointikäytännöistä. (YSL 52, 62 §, VNA 713/2014 15 §)

Maisemointi ja jälkihoito

33. Jälkihoito- ja maisemointitoimenpiteet on toteutettava koko toiminta-alueella (myös tukitoiminta-alueet) luvan voimassaoloaikana.

Ottamisalueen reunojen luiskaukset on mukautettava ympäristöön sopiviksi leikkauskuvissa esitettyjä periaatteita ja kaltevuutta, joka ei ole jyrkempi kuin 1:3, käyttäen vähintään kolmen metrin vesisyvyyteen saakka. Jo louhinnan suunnitteluvaiheessa on huolehdittava, että naapuritilojen rajaan jää riittävä suojaetäisyys ja luiskat ovat mahdollista toteuttaa 1:3 kaltevuudella. Luiskien verhoilussa voidaan käyttää pääsääntöisesti vain alueen kiviainesta. Lupaviranomaisen erillisen hyväksymisen perusteella on mahdollista tarvittaessa hyödyntää muutakin pilaantumaton kiviainesta. (MAL 11, VNA 926/2005 6 §, YSL 52, 94 §, VNA 713/2014 15 §)

34. Alue on siistittävä toiminnan lopettamisen yhteydessä. Alueelle ei saa jättää maa-ainesvarastokasoja lupa-ajan päättyessä. Jätteitä, risuja, kantoja tai pintamaita ei saa haudata alueelle. (MAL 11, VNA 926/2005 6 §, YSL 52, 94 §, VNA 713/2014 15 §)

35. Ottamistoiminnan päätyttyä alueelle muodostuu lampi. Lammen reunat tulee luiskata loivemmiksi ranta-alueella sekä vähintään 3 metriä vesialueen reunasta. Toiminnan päätyttyä tulee ottamisalueen reuna-alueilla olla mahdollista turvallinen jalankulku. Ottamisalueen lopulliset turvarakenteet tulee olla sellaiset, etteivät ne vaadi valvontaa ja kunnossapitoa. (MAL 11 §, VNA 926/2005 6 §, YSL 52, 94 §, VNA 713/2014 15 §)

36. Louhoksen reuna-alueet tulee metsittää. Tällöin alueella olevat tiivistyneet tienpohjat ja varastokasojen pohjat tulee pehmentää toiminnan loputtua. Alueelle tulee muodostaa mahdollisimman nopeasti uusi kasvualusta kuorittuja pintamaita käyttäen. Lupaviranomaisen erillisen hyväksymisen perusteella on mahdollista tarvittaessa hyödyntää muutakin pilaantumaton eloperäistä/humusmateriaalia, kuten maatunut turve, pintaverhoukseen. (MAL 11, VNA 926/2005 6 §, YSL 52, 94 §, VNA 713/2014 15 §)

37. Ennen lopputarkastusta on luvanhaltijan laadittava mittaustulosten perusteella ja lupaviranomaisen vaatimalla tarkkuudella alueelta kartta ja leikkauspiirustukset toteutuneista ottamistasoista sekä luiskien kaltevuuksista. Aineisto luovutetaan valvontaviranomaiselle viimeistään kaksi viikkoa ennen lopputarkastusta. (MAL 11 §)

38. Viimeistelytöiden jälkeen, ennen lupa-ajan päättymistä, on luvanhaltijan pyydettyä lopputarkastusta. (VNA 926/2005 6 §)

Paras käyttökelpoinen tekniikka ja ympäristön kannalta paras käytäntö

39. Toiminnanharjoittajan on seurattava toimialaansa liittyvien tekniikoiden kehittymistä ja otettava niitä soveltuvin osin käyttöön, jos näin voidaan vähentää ympäristön pilaantumisen vaaraa tai jätteen syntymistä tai edistää jätteen hyötykäyttöä. (YSL 8, 52 §)

Vakuudet

Ennen maa-ainesten ottamistyön aloittamista luvanhaltijan on annettava Tornion kaupungille lupamääräyksien noudattamiseksi maa-ainelain 12 §:n mukainen **56 900 euron** vakuus. Vakuuden suuruus kallionottamisalueilla perustuu ottamisalueen pinta-alaan 6 000 euroa/hehtaari ja lisäksi otettavaksi esitettyyn maa-ainesten ottamismäärään $310\,000\text{ k-m}^3 \times 0,05\text{ euroa/m}^3$. Vakuuden tulee olla voimassa siihen saakka, kunnes kaikki vaaditut jälkihoitotyöt on lopputarkastuksessa hyväksytty. Vakuuden on oltava yksilöity tätä lupaa koskevaksi. Lupaviranomainen voi tarvittaessa muuttaa vakuussummaa. (Maa-ainestaksa, voimassa 1.10.2020 lähtien)

Maankaatopaikan jätehuollon ja alueen jälkihoitotoimenpiteiden varmistamiseksi on toimitettava **8000 euron** vakuus. Vakuuden tulee olla voimassa siihen saakka, kunnes lupaviranomainen on hyväksynyt maankaatopaikka-alueen jälkihoidon.

Hakijan on asetettava lisäksi lupamääräysten muuttamisen varalle **10 000 euron** vakuus (MAL 21 §).

TOIMINTAA KOSKEVIA MUITA SÄÄDÖKSIÄ

Murskauksessa on noudatettava valtioneuvoston asetusta kivenlouhimoiden, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta (800/2010).

LUVAN VOIMASSAOLO JA LUVAN MUUTTAMINEN

Lupa on voimassa **31.12.2031** asti. Mikäli toiminta olennaisesti muuttuu tai laajenee, on toiminnalle haettava uusi lupa.

Toiminnalle myönnetään maa-ainelain 21 §:n ja ympäristönsuojelulain 199 §:n mukainen lupa aloittaa toiminta ennen päätöksen lainvoimaisuutta. Täytäntöönpano ei tee muutoksenhakua hyödyttömäksi, sillä kyseessä on ole-massa oleva kallionottamisalue, jossa on ollut samanlaista toimintaa usean

vuoden ajan. Alueella on voimassa oleva lupa ja pienimuotoista ottamistoimintaa. Toiminnan jatkaminen ei aiheuta sellaista merkittävää pysyvää vahinkoa tai haittaa, joka estäisi toiminnan aloittamisen ennen päätöksen lainvoimaisuutta. Valitusviranomaisen voi kieltää päätöksen täytäntöönpanon.

LUPAA ANKARAMMAN ASETUKSEN NOUDATTAMINEN

Jos asetuksella annetaan tämän luvan määräystä ankarampia säännöksiä tai tästä luvasta poikkeavia säännöksiä luvan voimassaolosta tai tarkistamisesta, on asetusta luvan estämättä noudatettava.

PÄÄTÖKSEN PERUSTELUT

Yleiset perustelut

Maa-aineslain 6 §:n mukaan maa-aineslupa on myönnettävä, jos asianmukainen ottamissuunnitelma on esitetty eikä ottaminen tai sen järjestely ole ristiriidassa maa-aineslain 3 §:ssä säädettyjen rajoitusten kanssa. Maa-aineksia ei saa ottaa siten, että siitä aiheutuu kauniin maisemakuvan turmeltumista, luonnon merkittävien kauneusarvojen tai erikoisten luonnonesiintymien tuhoutumista, huomattavia tai laajalle ulottuvia vahingollisia muutoksia luonnonolosuhteissa tai tärkeän tai muun vedenhankintakäyttöön soveltuvan pohjavesialueen veden laadun tai antoisuuden vaarantumista, jollei siihen ole saatu vesilain mukaista lupaa. Asiaa harkittaessa on otettava huomioon myös lupamääräysten vaikutus.

Ympäristönsuojelulain (527/2014) mukaan luvan myöntäminen edellyttää, ettei toiminnasta asetettavat lupamääräykset ja toiminnan sijoituspaikka huomioon ottaen aiheudu yksinään tai yhdessä muiden toimintojen kanssa terveyshaittaa, merkittävää muuta ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa, maaperän tai pohjaveden pilaantumista, erityisten luonnonolojen huonontumista taikka vedenhankinnan tai yleiseltä kannalta tärkeän muun käyttömahdollisuuden vaarantumista toiminnan vaikutusalueella tai eräistä naapuruussuhteista annetun lain 17 §:ssä tarkoitettua kohtuutonta rasisusta naapureille.

Valtioneuvoston asetuksessa kivenlouhimoiden, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta (MURAUUS-asetus 800/2010) asettaa lähtökohtaisia määräyksiä toiminnan sijoittumisesta, tukitoiminta-alueesta, ilmaan johtuvien päästöjen ja niiden leviämisen rajoittamisesta ja meluntorjunnasta. Asetusta sovelletaan vähimmäisvaatimuksena silloin, kun toimintaan on oltava ympäristölupa.

Lupaharkinnan perusteet

Tämän hetkisen tiedon mukaan määräysten mukainen toiminta täyttää maa-aineslain, ympäristönsuojelulain sekä jätelain ja niiden nojalla annettujen säädösten vaatimukset ja toiminnassa voidaan noudattaa, mitä luonnonsuojelulaissa säädetään. Edellä mainitun perusteella maa-aines- ja ympäristölupa myönnetään. Vesilain mukaisen luvan tarvetta ei katsottu alueella olevan, sillä toiminnasta johtuvan louhosalueen kuivanapidon takia poispumpattavan pohjaveden määrä on alle 250 m³/d eikä kuivanapito ole välttämättä jatkuvaa.

Muistutusten ja lausuntojen huomioiminen

Tornionlaakson museon lausunto on otettu huomioon lupaharkinnassa.

Metsähallituksen muistutus on huomioitu lupamääräyksessä 7.

Lapin ELY-keskuksen lausunto on otettu huomioon lupamääräyksissä 3, 5, 8, 10, 15, 18, 21, 22, 23, 24, 25, 27, 28, 30, 31, 33, 34, 35, 36 ja 38.

Outokumpu Chrome Oy:n lausunto on otettu huomioon lupamääräyksissä 5, 14, 18, 19, 22 ja 33.

Lupamääräysten perustelut

Lupamääräykset 1-2, 4, 9,13, 16-17, 22-23, 31-32

Lupamääräykset on annettu lupapäätöksen valvonnan toteuttamiseksi. Lupamääräykset ovat tarpeen myös luvanhaltijan omavalvonnan ja selvilläolovelvollisuuden toteuttamiseksi.

Lupamääräykset 4-8, 14-15, 21-23, 39

Lupamääräykset on annettu toiminnasta lähikiinteistöille ja mahdollisesti häiriintyvillä kohteilla aiheutuvien haittojen ehkäisemiseksi.

Lupamääräys 4, 5, 26

Maa-ainesten ottamisen sekä toiminnan vastuuhenkilöstä ja alueen merkitsemisestä on määräykset turvallisuussyistä.

Lupamääräykset 3, 18-20, 27-30, 39

Lupamääräykset on katsottu tarpeellisiksi maaperän sekä pinta- ja pohjavesien suojelemiseksi. Vesien puhtauden varmistamiseksi runsasvetisinä aikoina voi olla tarpeen selkeyttää alueelta pois johdettavista vesistä kiviä ja maa-ainesta. Vesinäytteenotto katsotaan tarpeelliseksi, jotta johdettavien vesien laatu on selvillä. Pilaantuneen maaperän puhdistamistapauksissa ELY-keskus on toimivaltainen viranomaisen.

Lupamääräykset 24-25

Lupamääräykset on annettu jätteistä mahdollisesti aiheutuvien haittojen ehkäisemiseksi.

Lupamääräykset 33-38

Lupamääräykset on katsottu tarpeellisiksi alueen jälkihoidon ja maisemoinnin onnistumiseksi.

Lupamääräys 9

Lupamääräys on annettu maankaatopaikalle sijoitettavaksi hyväksytyin jätteen määrästä ja lajista.

Lupamääräys 10

Lupamääräys on annettu maankaatopaikalle sallituista sijoitettavista maa-aineksista. Orgaaniset ainekset eivät sovellu maankaatopaikan rakenteisiin. Pilaantuneet maa-ainekset ja muut jätteet voivat aiheuttaa ympäristön pilaantumisen vaaraa.

Lupamääräys 11

Lupamääräys 11 on annettu maankaatopaikan vahinkotilanteisiin varautumisesta ja niiden hoitamisesta.

Lupamääräys 12

Lupamääräyksellä varmistetaan maankaatopaikalle sijoitettavan maa-aineksen laadun täyttävän luvan mukaiset vaatimukset. Pilaantuneet maa-ainekset voivat aiheuttaa ympäristön pilaantumisen vaaraa.

Sovelletut säännökset

Maa-ainelaki (555/1981)

Valtioneuvoston asetus maa-ainesten ottamisesta (926/2005)

Ympäristönsuojelulaki (527/2014)

Valtioneuvoston asetus ympäristönsuojelusta (713/2014)

Valtioneuvoston asetus kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta (800/2010)

Valtioneuvoston asetus melutason ohjearvoista (993/1992)

Valtioneuvoston asetus ilmanlaadusta (79/2017)

Laki eräistä naapuruussuhteista (26/1920)

Jätelaki (646/2011)

Muinaismuistolaki (295/63)

Luonnonsuojelulaki (1096/96)

Vesilaki (587/2011)

Maa-ainelain edellyttämistä tarkastus- ja valvontatehtävistä suoritettavat maksut, (hyväksytty Meri-Lapin ympäristölautakunta 21.2.2017, voimaantulo 1.3.2017)

Ympäristönsuojeluviranomaisen taksa, Meri-Lapin ympäristölautakunta
29.8.2017, voimaantulo 1.10.2017 (YsvoT)

KÄSITTELYMAKSU JA VALVONTAMAKSU SEKÄ NIIDEN MÄÄRÄYTYMI- NEN (MAL 23§)

Lupapäätöksen maksu määräytyy Meri-Lapin ympäristöpalveluiden maa-ainestaksan mukaan. Taksan 2 §:n mukaan suunnitelman tarkastuksen perusmaksu on 300 euroa ja lisäksi lupahakemuksessa otettavaksi esitetyn maa-ainesten kokonaismäärän mukaan 0,015 euroa/k-m³. Lupapäätöksen tarkastamisesta on luvan haltijan suoritettava **4 950 euroa**.

Taksan 6 §:n mukaan ottamisalueen rajakiinteistöjen kuulemisesta peritään 45 euroa jokaista kuultavaa kiinteistöä kohti, kuitenkin enintään 300 euroa/hakemus. Hakemuksen johdosta on lähetetty 5 kirjettä ottamisalueen rajakiinteistöjen omistajille. Hakemuksen kuulemisesta on luvan haltijan suoritettava **225 euroa**.

Kivenlouhinnan tai murskaamon ympäristöluvan käsittelymaksu on 2 200 euroa, josta maa-aines- ja ympäristöluvan yhteiskäsittelyssä peritään 50 prosenttia eli **1 100 euroa**.

Maankaatopaikan ympäristöluvan käsittelymaksu on 1980 euroa, josta maa-aines- ja ympäristöluvan yhteiskäsittelyssä peritään 70 prosenttia eli **1386 euroa**.

Yhteensä lupapäätöksen käsittelymaksu on **7661 euroa**. Lasku lähetetään erikseen Tornion kaupungin rahatoimistosta.

Ottamisen valvonnasta on luvan saajan suoritettava vuosittain Meri-Lapin ympäristöpalveluille luvan voimassaoloaikana taksan 4 §:n mukaisena **valvontamaksuna 1 550 euroa** (0,005 euroa/m³ otettavaksi sallitun maa-aineksen kokonaismäärän mukaan). Valvontamaksu on maksettava, kunnes lupamääräykset ovat tulleet täytetyksi ja loppukatselmus on pidetty, vaikka luvan voimassaoloaika olisikin kulunut umpeen tai lupa olisi peruttu (taksa 5 §). Vuositaitaiset taksojen tarkistukset saattavat aiheuttaa muutoksia edellä mainittuihin valvontamaksuihin.

PÄÄTÖKSEN ANTAMINEN JA TIEDOTTAMINEN

Päätös annetaan 21.12.2021. Tieto päätöksestä annetaan kuulutuksella, joka julkaistaan Tornion kaupungin verkkosivuilla 21.12.2021. Kuulutus ja päätös liitteineen ovat nähtävillä valitusaikana 21.12.2021-28.01.2022 Keminmaan kunnan ja Tornion kaupungin verkkosivuilla sekä Meri-Lapin ympäristöpalveluiden toimistossa (käyntiosoite Seminaarinkatu 18, Tornio).

Meri-Lapin ympäristölautakunta
Suensaarenkatu 4
95400 Tornio

MUUTOKSENHAKU (YSL 84, 190 §, HIKL 14, 22 §)

Tähän päätökseen saa hakea muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta viimeistään 28.01.2022. Valitusosoitus on päätöksen liitteenä.

Toimipaikat:

Tornio
Suensaarenkatu 4
95400 TORNIO

Keminmaa
Kunnantie 3
94400 KEMINMAA

Puhelin ja sähköposti:
Puh. (016) 432 11 (vaihde)
etunimi.sukunimi@tornio.fi